

Project PTC+ in Ho Chi Minh City succesvol afgesloten

Praktijk- en demonstratie- centrum Vietnam in de startblokken

FOTO: HANS KEMP

Verantwoord dierentransport? Een alledaags straatbeeld in Vietnam

In november 2002 is de vijfjarige uitvoeringsfase van het BTRC - PTC+ project bij Ho Chi Minh City in Vietnam afgesloten. Wim Tondeur en Gerd de Lange kijken met tevredenheid terug op de behaalde resultaten en op een unieke levenservaring. Het Vietnamese Ministerie voor Landbouw en Plattelandsontwikkeling heeft samen met het Nederlandse Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) een praktijk- en demonstratiecentrum voor lokale varkens- en pluimveehouderij opgezet in Binh Thang bij Ho Chi Minh City.

Sinds het uitbreken van de oorlog in Irak wordt er in de media nogal eens verwezen naar een donkere periode in de geschiedenis van Vietnam: een moeizaam bevochten militaire overwinning op de USA (de enige nederlaag die de USA ooit geleden heeft). In Vietnam zelf is die periode nog herkenbaar aanwezig: op de Vietnamese staats-tv zijn er nog dagelijks archiefbeelden te zien uit de jaren 1956-1975. Iedere Vietna-meer ouder dan 30 jaar heeft nog

Wim Tondeur (r) en Gert de Lange weer terug in Nederland

PTC+ Barneveld heeft in Vietnam een zesde praktijktrainingscentrum voor varkens- en pluimveehouderij buiten Nederland helpen opzetten. Twee medewerkers van PTC+ hebben gedurende vijf jaar ter plaatse de uitvoering begeleid: Wim Tondeur (52) als projectleider en Gerd de Lange (37) als kleinveehouderij-specialist. Vanzelfsprekend waren hun gezinnen mee gedurende deze periode. Zij woonden in Ho Chi Minh City, voorheen Saigon geheten, nu een stad met meer dan 8 miljoen inwoners. Het kostte zeker een half jaar om de weg te vinden in de nieuwe leefomgeving en om de Vietnamese cultuur te begrijpen. Een belangrijke doelstelling in ontwikkelingssamenwerking is transparantie, maar de inkt in de eigen keuken wordt goed afgeschermd. Je voelt je machteloos om het Aziatische systeem te veranderen, zodat er gelijke kansen zijn voor ontwikkeling van een ieder.

Gedurende het vijfjarig verblijf zijn er veel zichtbare veranderingen in Vietnam: fietsers zijn een zeldzaamheid geworden, daarvoor in de plaats is er een grote verkeerschaos van brommers gekomen. Rondom de grote steden zijn er grote industrieparken verschenen, waar al onze populaire merkartikelen geproduceerd worden: Nike, Adidas, Samsung, Sony, Rolex, Casio, Ikea-artikelen. Om te zeggen dat Vietnam een booming Aziatische tijger is, is een te groot compliment. Toch is er een flinke jaarlijkse toename van het bruto nationaal inkomen: 6 procent. Een hele prestatie in een land waar 15 jaar geleden nog een (onnodige) hongersnood heerste.

De varkens- en pluimveehouderij ontwikkelt zich in gelijke trend om de 80 miljoen monden in Vietnam dagelijks te vullen. De Vietnamese keuken beviel Wim en Gerd uitstekend.

levendige herinneringen aan deze oorlogsjaren. Er is nog steeds een tweedeling in de Vietnamese samenleving: degenen die aan de 'goede' kant vochten en degenen die de 'verkeerde' partij steunden. Die laatste groep betreft mensen met een leidinggevende positie of die uit Noord-Vietnam afkomstig zijn of die actief lid zijn van de communistische partij. Het oorlogsverleden van de ouders speelt ook mee voor een zoon of dochter als hij/zij toegelaten wil worden tot een universiteit of voor een studie in het buitenland. Daarnaast is er de grote groep (ongeveer 7 miljoen) 'bootvluchtelingen', die 15 tot 30 jaar geleden hun land ontvlucht zijn. Zij worden in Vietnam de 'Viet-kieu' genoemd oftewel de buitenlandse Vietnamesen. Binnen de groep van asielzoekers in Nederland vallen ze nauwelijks op, doordat ze maatschappelijk behoorlijk succesvol zijn: een eigen marktkraampje met Vietnamese loempia's en kinderen, die een universitaire opleiding volgen. Zij kunnen een hele goede bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van hun vaderland. Want Vietnam wordt als een van de nieuwe Aziatische tijgers beschouwd, na Singapore, Taiwan, Hong Kong en Maleisië. Toch worden deze 'Viet-kieu' niet omarmd door de Vietnamese overheid bij hun terugkeer, zij waren indertijd immers landverraders.

Lesfaciliteiten beperkt

Het zal duidelijk zijn dat het onderwijs tijdens de donkere oorlogsjaren in heel Vietnam niet goed functioneerde. Diverse Vietnamese collega's vertelden ons over hun schooljaren: overdag slapen in schuilkelders en 's nachts bij kaarslicht in een noodlokaal lessen volgen. De gelukkigen konden voor een periode van zes tot acht jaar op een 'Vriendschaps-beurs' studeren aan een universiteit in een van de communistische broederlanden: Oost-Duitsland, Tsjecho-Slowakije, Wit-Rusland, Rusland, Mongolië, Cuba of Angola. De zes tot acht jaren aaneengesloten van huis was voor diversen van hen een traumatische ervaring: geïsoleerd op een studentencampus, het gemis van familie, summere berichtgeving over de oorlog in hun thuisland, maar vooral het gemis van vrolijke, warme jeugdijaren. Deze situatie heeft tot gevolg gehad dat er op dit moment nauwelijks goed geschoold kader is om les te geven op de basisscholen, in het middelbaar onderwijs en op universiteiten. Slechts 30 procent van de leraren heeft een diploma van een pedagogische of didactische opleiding. De lesfaciliteiten zijn zeer beperkt: op veel scholen is het gebruikelijk dat de engroep 's ochtends les heeft en de andere 's middags. Veel leraren geven 's avonds ook nog privé-les aan leer-

lingen, waarvoor extra betaald moet worden door de ouders.

De Vietnamese methodiek van lesgeven is nogal klassiek te noemen: een leraar die frontaal onderwijs geeft aan grote groepen leerlingen. De nadruk ligt vooral op discipline en het letterlijk reproduceren van wat de leraar vertelt. Er zijn tv-programma's waarin een professor een half uur lang een heel moeilijke wiskundige berekening op een schoolbord uitwerkt. We hebben nooit kijkcijfers voor dit soort programma's gezien, maar die zouden nog best eens hoog kunnen uitvallen.

Binh Thang Training and Research Centre

Dr. Le Thanh Hai, oud-directeur van het toenmalige Binh Thang Animal Husbandry Research Centre bezocht in 1992 het ITCPH (International Training Center on Pig Husbandry) in Lipa City. Dit Filippijnse praktijktrainingscentrum was een gezamenlijk project, dat vanuit PTC+ (toen Barneveld College) werd begeleid. Dr. Le Thanh Hai was zo onder de indruk dat hij direct een praktijktrainingpoot aan zijn praktijk-onderzoekcentrum wilde toevoegen. Al vrij snel had hij een uitgebreid projectplan klaarliggen en kreeg de nodige steun van de Vietnamese overheid. Deze ondernemende houding van onze →

FOTO: WIM TONDEUR

▲ **Veel Vietnamese boeren bezochten de eerste Dutch Agro-week op het praktijk- en demonstratiecentrum te Ho Chi Minh City om kennis te maken met Nederlandse producten**

Vietnamese counterparts heeft er gedurende de vijf jaren van uitvoering voor gezorgd, dat we in goede gezamenlijkheid de doelstellingen realiseerden. Het zijn twee opeenvolgende Nederlandse ministers voor LNV - Gerrit Braks en Jozijs van Aartsen - geweest, die respectievelijk bij hun bezoeken aan Vietnam in 1994 en in 1997 een financiële bijdrage hebben toegezegd en ook waargemaakt. Naast klaslokalen, kantoorruimtes, mediatheek, logeergebouw en kantine is er ook een praktijkbedrijf opgezet voor het houden van varkens en pluimvee. Om rekening te houden met de zeer uiteenlopende doelgroepen zijn er stallen met verschillende technologieën herkenbaar voor kleinschalige veehouders, maar ook met moderne stalinrichting, afgestemd op de Vietnamese situatie.

Bijscholing en ontwikkeling

Behalve de bouw en inrichtingsfase van de diverse faciliteiten is er veel tijd en energie gestoken in het begeleiden van een goed praktijkdocententeam. Zoals al eerder vermeld was Binh Thang een bestaand praktijkonderzoeks-instituut, dus onderzoekers moesten worden bijgeschoold naar het beroep van leraar. Elk cursuscurriculum is ontwikkeld op basis van doelgroep, trainingsbehoefte en leerdoelen. Nieuwe onderwijsmethodieken zijn geïntroduceerd: leren in praktijksituatie, leren van elkaar en probleemoplossend onderwijs. 18 Medewerkers zijn tot op heden in de gelegenheid geweest om zich in Nederland bij PTC+ Barneveld gedurende zes maanden verder te verdiepen in

de varkens- of pluimveehouderij. Tevens ondervonden zij zo aan den lijve wat praktijkonderwijs werkelijk is. Naast de opgedane technische kennis is het een groot voordeel dat zij ons als Nederlander beter begrijpen. Er is een informatiecentrum opgezet, waarin lokale agenten van 24 Nederlandse agro-firma's hun producten laten zien. Vorig jaar november is voor de eerste keer een soort mini-beurs georganiseerd voor potentiële klanten. Daarnaast hebben diverse Nederlandse agro-firma's trainingen, seminars en demonstraties georganiseerd op BTRC. Vanaf augustus 1998 tot en met december 2002 zijn er 82 trainingsactiviteiten georganiseerd met ruim 1.800 deelnemers. De meeste cursussen duren twee weken en bestaan voor meer dan de helft uit praktijklessen in groepsverband van zeven personen. Naast een eigen bijdrage van elke deelnemer in de trainingskosten, subsidieert de Vietnamese overheid de personeelskosten en de operationele kosten van de faciliteiten.

Hobbels

Terugkijkend zijn we trots op de kwantiteit en kwaliteit van de zeer uiteenlopende cursussen. In kwantiteit is de meest populaire cursus Kunstmatige Inseminatie in de Varkenshouderij. Voor ons waren de meest uitdagende cursussen: Mest- & Afvalwaterverwerking, Veevoedertechnologie en Vleeskwaliteit. Dit laatste heeft te maken met onze visie dat wij de toekomstige problemen in de Vietnamese veehouderij sector voor willen zijn en hierbij moeten leren van wat er misgegaan is in de Nederlandse situatie. Dierenwelzijn en Arbo zijn in de

Vietnamese context helaas nog 'ver van mijn bed'onderwerpen. Iets wat zeer begrijpelijk is als je ziet hoe veel mensen wonen en werken. Een moderne Nederlandse varkensstal met veel automatisering is in hun ogen een droompaleis.

Voor ons persoonlijk was het goed beheersen van de Vietnamese taal de grootste hobbel: onze eigen leerdoelen hebben we al vrij snel moeten bijstellen. Gelukkig waren onze Vietnamese collega's zeer geïnteresseerd om zich de Engelse taal meester te maken, zodat onderlinge communicatie een kleine hobbel werd.

Een groot pluspunt is de beschikbaarheid van een goed opgeleide staf, die de diverse lessen moeiteloos aan kan. Wij zijn dan ook trots op het goede lokale docententeam en hebben er vertrouwen in dat zij trouw blijven aan dit training-centrum. Tot op heden is er slechts een van de 25 docenten vertrokken naar een meer aantrekkelijke baan bij een veterinaire farmaceutische firma.

In Vietnam staat het beroep van leraar maatschappelijk in een veel hoger aanzien dan in Nederland. In de Vietnamese cultuur heeft iedereen vanaf zijn jeugd jaren een mentor, een leraar of een voorbeeld. Zo'n leraar wijst je de weg, geeft je adviezen en ondersteunt je waar mogelijk, in goede en in kwade tijden, op het pad naar zelf bewustzijn. ∞

Wim Tondeur en Gerd de Lange